

Część druga

Opis dzieła artystycznego pracy doktorskiej

Streszczenie

Temat pracy:

Wykorzystanie nowatorskich technik wykonawczych oraz efektów sonorystycznych w grze na trąbce, na przykładzie wybranych kompozycji powstałych na przełomie XX i XXI wieku.

Słowa i zwroty kluczowe:

Trąbka, sonorystyka, technika wykonawcza, ponadstandardowe środki wykonawcze, współczesne odmiany trąbki.

Przy wyborze tematu pracy doktorskiej kierowałem się kilkoma względami. Pierwszy z nich to fascynacja muzyką współczesną, a w szczególności tą, w której wykorzystana została trąbka. Drugim warunkiem, który ukierunkował wybór tematu z zakresu muzyki współczesnej, jest zastosowanie nowatorskich technik wykonawczych oraz efektów sonorystycznych w grze na trąbce. Utwory zawierające te „ponadstandardowe” środki uważam za niezwykle interesujące oraz inspirujące. Trzecim i najważniejszym elementem było uświadomienie sobie, jak znikoma jest liczba publikacji dotyczących gry na trąbce, w szczególności tych w języku polskim. Dlatego też postanowiłem stworzyć swego rodzaju kompendium wiedzy o „ponadstandardowych” technikach gry oraz użyciu nowatorskich brzmień.

Część opisowa pracy jest podzielona na cztery rozdziały. W pierwszym, zatytułowanym *Instrumentarium współczesnego trębacza*, przedstawiam dzisiejsze odmiany trąbki ze szczególnym uwzględnieniem dzielących je różnic brzmieniowych. Szczegółowo opisuję również tłumiki znajdujące zastosowanie w obecnej praktyce wykonawczej. W rozdziale drugim, noszącym tytuł *Geneza i analiza stylistyczno-formalna wybranych utworów oraz sylwetki ich twórców*, przedstawiam pięć kompozycji powstałych pod koniec XX i na początku XXI wieku, stanowiących elementy dzieła artystycznego. W ogólnym zarysie przybliżyłem również biografie ich twórców. W trzecim rozdziale, zatytułowanym *Zastosowanie nowatorskich technik gry na trąbce oraz efektów sonorystycznych w zaprezentowanych kompozycjach*, zamieszczam szczegółowy opis wszystkich nowatorskich technik wykonawczych oraz efektów sonorystycznych użytych w opisanych utworach, takich

jak: ćwierćtony i mikrotony, dźwięki poniżej skali gry, glissando, instrument preparowany, *shake*, multifony i inne. Prezentuję również, w jaki sposób środki te zostały użyte w poszczególnych wybranych kompozycjach oraz opisuję sposób ich wykonania. W rozdziale czwartym, noszącym tytuł *Problemy wykonawcze i interpretacyjne*, przedstawiam proces przygotowywania przeze mnie wybranych kompozycji do nagrania oraz wykonania koncertowego. Podczas tworzenia niniejszej dysertacji korzystałem z licznych książek i publikacji oraz źródeł internetowych, których spis zamieszczam w bibliografii.

Celem mojej pracy doktorskiej było ukazanie pełni możliwości sonorystycznych trąbki. Pragnąłem także poruszyć problematykę teoretyczną i praktyczną wszystkich nowoczesnych zagadnień technicznych, które miałem sposobność poznać, wykonując pięć wybranych przeze mnie kompozycji powstałych na przełomie XX i XXI wieku oraz prowadząc nad nimi wnikliwe badania.

Summary

Dissertation topic:

The use of innovative performative techniques and sonoristic effects in trumpet playing on the example of selected compositions from the turn of the 21st century.

Key words:

Trumpet, sonoristics, performative technique, non-standard performative measures, contemporary trumpet types.

When selecting a topic for my doctoral dissertation I considered several aspects. The first one was my fascination with contemporary music, particularly genres that utilize trumpet. The second reason that influenced me to choose a topic relating to contemporary music was the use of innovative performative techniques and sonoristic effects in trumpet playing. I consider all music pieces containing those "non-standard" performative measures as very interesting and inspiring. The third and the most important element was my realization of the striking scarcity of publications regarding trumpet playing, especially those written in Polish. Therefore, I decided to create a sort of compendium of "non-standard" playing techniques and usage of innovative tones.

The descriptive part of the work is divided into four chapters. The first one, titled *Musical tools of a contemporary trumpeter*, describes contemporary types of trumpet, giving particular attention to the tonal differences between them. It also thoroughly describes trumpet mutes, which are used in the current practice. The second chapter under the name *Origins as well as stylistic and formal analysis of selected works and their authors' profiles* presents five works composed at the end of the 20th century and the beginning of the 21st century, which constitute elements of artistic work.

It also provides general biographies of the authors of those works. The third chapter, titled *Application of innovative trumpet techniques and sonoristic effects in the presented works* contains detailed descriptions of all innovative performative techniques and sonoristic effects used in the described works such as: quarter tones and microtones, notes below the instrument range, glissando, prepared instruments, shake, multiphonics and others. The chapter also presents the manner in which those techniques were used in particular works and describes the way in which they are performed. The fourth chapter, called *Performative and interpretative problems*, presents the process of my preparation for recording and live performance of the selected works. I used numerous books, publications and Internet sources when writing this dissertations, the list of which can be found in the References section.

The aim of my doctoral dissertation was to present the entire sonoristic possibilities of a trumpet. I also wanted to touch upon the the theory and practical side of all contemporary technical issues that I had a chance to experience while performing and thoroughly researching the selected five works composed during the turn of the 21st century.